

Strieborná zberateľská minca k 100. výročiu vzniku Československej republiky

Rok 2018 je rokom osláv 100. výročia vzniku Československej republiky. Toto výročie si Slovenská republika a Česká republika pripomínajú viacerými podujatiami, pričom viaceré z nich usporiadajú spoločne. Národná banka Slovenska prispieva k oslavám vydaním striebornej zberateľskej mince v nominálnej hodnote 10 eur. Termín jej emisie je 23. októbra 2018.

Minca realizovaná podľa návrhu akad. soch. Zbyňka Fojtů

Československá republika bola vyhlásená v Prahe 28. októbra 1918. Slováci sa k nej prihlásili o dva dni neskôr, 30. októbra 1918, na ustanovujúcom zhromaždení novoutvorenej Slovenskej národnej rady v Martine. O utvorenie Československej republiky sa svojimi aktivitami počas 1. svetovej vojny zaslúžili predstavitelia zahraničného i domáceho odboja v českých krajinách i na Slovensku, najmä Tomáš Garrigue Masaryk, ktorý sa stal jej prvým prezidentom, a jeho dvaja hlavní spolupracovníci, Milan Rastislav Štefánik a Edvard Beneš. Vznik Československej republiky je jedným z najvýznamnejších medzníkov v historickom vývoji Slovenska.

Na výtvarný návrh mince vyhlásila Národná banka Slovenska v júli 2017 verejnú anonymnú súťaž, do ktorej predložili deväť autori dvanásť výtvarných prác. Komisia na posudzovanie výtvarných návrhov pamätných mincí a zberateľských mincí ich hodnotila v októbri 2017. Jej odborným poradcom v procese hodnotenia bol Mgr. Matej Hanula, PhD., zástupca Historického ústavu SAV.

Odborná komisia odporučila na realizáciu výtvarný návrh prof. Mgr. art. Patrika Kovačovského, ktorému odporučila udelenie druhej ceny. Svoje odporúčanie však podmienila uskutočnením úpravy symbolov Čiech a Moravy ich pootočením do zvislej polohy a úpravou heraldického znaku Moravy do správnej podoby tak, aby boli korektné z heraldického hľadiska. Druhú cenu odporučila udeliť aj návrhu akad. soch. Zbyňka Fojtů. Pri navrhnutom ocenení komisia zohľadnila vyrovnanú výtvarnú i obsahovú úroveň oboch návrhov. Banková rada NBS schválila na realizáciu výtvarný návrh akad. soch. Zbyňka Fojtů. Oba uvedené návrhy získali v súťaži druhú cenu.

Na výtvarnom návrhu akad. soch. Zbyňka Fojtů komisia ocenila jednoznačnosť vyjadrenia vzniku ČSR. Averzou dominuje kvalitne stvárnený stredný štátny znak ČSR, na reverze je pod obrysom mapy ČSR zobrazený symbol budúceho spoločného štátu používaný československými légiami na bojiskách prvej svetovej vojny.

Na výtvarnom návrhu prof. Mgr. art. Patrika Kovačovského komisiu oslovila čistota spracovania, kompozičný súlad averzu a reverzu a dobré vystihnutie témy. Autor na oboch stranách na mincovom poli delenom klinom československej zástavy používa heraldiku. Na averze do klinu umiestnil štátny znak Slovenskej republiky, pod ním je v zástave veľký štátny znak ČSR. Na reverze je v klíne zástavy heraldický symbol Slovenska a pod ním sú symboly Čiech a Moravy.

Prof. Mgr. art. Patrik Kovačovský získal v súťaži aj tretiu cenu. Na svojom ďalšom návrhu invenčne pracuje s negatívom a pozitívom malého štátneho znaku ČSR. Na averze je jeho silueta doplnená zobrazením slovanskej lipy, na reverze je jeho reálna podoba.

Strieborná zberateľská minca s priemerom 34 mm a hmotnosťou 18 g bola vyrazená zo striebra s rýdzosťou 900/1000 v Mincovni Kremnica. Na hrane sú zobrazené lipové listy. Význam pripomínanej udalosti ovplyvnil aj zvýšený záujem o mincu. Zo schváleného limitovaného počtu 11 000 kusov bolo vyrazených až 10 800 mincí, z toho 3 250 kusov v bežnom vyhotovení a 7 550 kusov vo vyhotovení proof.

Dagmar Flaché
Foto: Štefan Fröhlich

2. cena
prof. Mgr. art. Patrik Kovačovský

3. cena
prof. Mgr. art. Patrik Kovačovský